

Spis treści

Przedmowa	3
1. Wprowadzenie do ekonomii	5
1.1. Etymologia nazwy ekonomia	5
1.2. Główne kierunki w ekonomii	6
1.3. Przedmiot ekonomii, makroekonomia i mikroekonomia	12
1.4. Ekonomia pozytywna i normatywna	12
1.5. Prawidłowości i prawa ekonomiczne	13
1.6. Metoda ekonomii	13
1.7. Fundacje ekonomii	15
1.8. Systemy ekonomiczne	15
1.9. Zadania	17
2. Gospodarowanie jako proces podejmowania decyzji	19
2.1. Potrzeby	19
2.2. Środki zaspokojenia potrzeb	20
2.3. Zasoby	21
2.4. Problem rzadkości zasobów i technologii	22
2.5. Konieczność dokonywania wyborów – koszt alternatywny	23
2.6. Granica możliwości produkcyjnych – krzywa transformacji	24
2.7. Korzyści i koszty marfinalne – zasada optymalizacji	27
2.8. Zasada malejących korzyści marginalnych i zasada rosnącego kosztu marginalnego	28
2.9. Racjonalność gospodarowania – rzeczywista i proceduralna	31
2.10. Zadania	31
3. Mechanizm rynkowy – mikroanaliza rynku	35
3.1. Istota i rodzaje rynków	35
3.2. Funkcje mechanizmu rynkowego (rynku)	37
3.3. Model gospodarki rynkowej	38
3.4. Elementy rynku: popyt, podaż, cena	41
3.5. Popyt, podaż, cena równowagi; równowaga rynkowa	47
3.6. Procesy dostosowawcze na rynku w różnym horyzoncie czasu	51
3.7. Zadania	51
4. Podmioty ekonomiczne i formy organizacyjne przedsiębiorstw gospodarki rynkowej	57
4.1. Podmioty ekonomiczne	57
4.2. Przedsiębiorstwo państwowe	64
4.3. Spółdzielnie	66
4.4. Fundacje	68
4.5. Przedsiębiorstwa jednoosobowe	69
4.6. Spółki	69
4.6.1. Spółka cywilna	71
4.6.2. Spółki handlowe	72
4.7. Zadania	81
5. Elastyczność popytu i podaży	83
5.1. Elastyczność popytu	83

5.2. Elastyczność łukowa	85
5.3. Elastyczność punktowa	86
5.4. Metody mierzenia elastyczności punktowej	87
5.5. Elastyczność cenowa podaży	89
5.6. Elastyczność a przychody przedsiębiorstw	91
5.7. Przychód całkowity, przeciętny i marginalny	92
5.8. Zadania	96
6. Procesy dostosowawcze na rynku oraz zastosowanie analizy podaży i popytu	101
6.1. Regulacja cen przez państwo	101
6.2. Wpływ podatków i dotacji na popyt i podaż	107
6.3. Model pajęczyny	108
6.4. Zadania	111
7. Podstawy decyzji ekonomicznych konsumenta	115
7.1. Gospodarstwo domowe jako podmiot gospodarczy	115
7.2. Funkcje gospodarstw domowych	116
7.3. Aktywa majątkowe gospodarstw domowych i fundusz swobodnej decyzji	118
7.4. Przeznaczenie dochodów gospodarstw domowych – prawo Engla	119
7.5. Konsument jako podmiot gospodarujący	120
7.6. Użyteczność całkowita i marginalna – I prawo Gossena	121
7.7. Popyt i użyteczność a nadwyżka konsumenta	122
7.8. Paradoks wartości	124
7.9. Równowaga konsumenta – II prawo Gossena	125
7.10. Zadania	126
8. Optimum konsumenta	129
8.1. Założenia teorii wyboru konsumenta	129
8.2. Krzywa obojętności konsumenta i jej właściwości	130
8.3. Marginalna stopa substytucji (MSS) i prawo malejącej MSS	132
8.4. Ograniczenie wyboru konsumenta – linia budżetu konsumenta	134
8.5. Zmiany dochodów konsumenta – przesunięcie się linii budżetowej. Krzywa dochód – – konsumpcja. Krzywa Engla	135
8.6. Zmiany cen dóbr a popyt konsumenta – przesuwanie się linii budżetowej konsumenta. Krzywa cena – konsumpcja	138
8.7. Optimum konsumenta (równowaga konsumenta)	139
8.8. Efekt substytucji i dochodowy przy zmianach cen	140
8.9. Zadania	143
9. Teoria produkcji i koszty produkcji	149
9.1. Techniczno-ekonomiczne właściwości produkcji, efektywność techniczna i ekonomiczna	149
9.2. Funkcja produkcji	151
9.3. Produkt całkowity, przeciętny i marginalny. Prawo malejących przychodów	152
9.4. Izokwanta produkcji. Marginalna stopa techniczna substytucji	155
9.5. Linia jednakowego kosztu (izokosztu)	156
9.6. Optimum produkcji – równowaga producenta. Ścieżka ekspansji produkcji	157
9.7. Pojęcie kosztów produkcji. Koszty księgowe a koszty ekonomiczne. Koszty prywatne i społeczne	159
9.8. Klasyfikacja kosztów produkcji	161
9.9. Koszty produkcji w krótkim okresie	163
9.10. Zależności między kosztami produkcji w krótkim okresie	170
9.11. Koszty produkcji w długim okresie oraz korzyści skali produkcji	171
9.12. Zmiany kosztów pod wpływem czynników zewnętrznych	175

9.13. Zadania	177
10. Giełda w gospodarce rynkowej	185
10.1. Rynek finansowy	185
10.2. Zorganizowane rynki towarów i usług	186
10.3. Rynek papierów wartościowych	188
10.4. Rynek pierwotny i wtórny	190
10.5. Giełda papierów wartościowych	192
10.6. Struktura organizacyjna giełdy	193
10.7. Rodzaje papierów wartościowych	196
10.8. Inwestorzy	203
10.9. Notowania giełdowe	205
10.10. Transakcje giełdowe i rodzaje zleceń giełdowych	207
10.11. Wskaźniki rynku kapitałowego	210
10.12. Zadania	212
11. Optimum przedsiębiorstwa w warunkach konkurencji doskonałej (rachunek marginalny)	213
11.1. Właściwości konkurencji doskonałej	213
11.2. Produkcyjne decyzje firmy	215
11.3. Krótkookresowa równowaga firmy	218
11.4. Punkty graniczne rentowności	220
11.5. Krótkookresowa krzywa podaży firmy	221
11.6. Równowaga rynkowa w krótkim okresie	222
11.7. Długookresowe decyzje produkcyjne firmy	223
11.8. Długookresowa krzywa podaży przemysłu	225
11.9. Zadania	228
12. Monopol pełny	233
12.1. Właściwości monopolu pełnego	233
12.2. Krzywa popytu w warunkach monopolu	234
12.3. Krótkookresowa równowaga monopolu	236
12.4. Cena monopolowa	239
12.5. Zysk i strata monopolu	239
12.6. Krzywa podaży monopolu w krótkim okresie	240
12.7. Długookresowa równowaga monopolu	242
12.8. Porównanie monopolu z konkurencją doskonałą	242
12.9. Różnicowanie (dyskryminacja) cen	244
12.10. Monopol a alokacja zasobów	248
12.11. Monopol naturalny	249
12.12. Regulacje monopolu – ingerencja rządu na rynku monopolistycznym	250
12.13. Monopol a postęp techniczny	252
12.14. Zadania	253
13. Konkurencja monopolistyczna i oligopol	259
13.1. Założenia modelu konkurencji monopolistycznej	259
13.2. Krzywa popytu na rynku konkurencji monopolistycznej	260
13.3. Równowaga krótkookresowa	262
13.4. Długookresowa równowaga firmy w warunkach konkurencji monopolistycznej ..	263
13.5. Sposoby monopolistycznej konkurencji	264
13.6. Oligopol	266
13.7. Ustalanie cen w oligopolu	266
13.8. Porozumienia oligopolistyczne	270

13.9. Przywództwo cenowe	272
13.10. Konkurencja niecenowa	274
13.11. Zadania	276
14. Rynek czynników produkcji	281
14.1. Popyt na czynniki produkcji	281
14.2. Rynek pracy – popyt na pracę, podaż pracy, równowaga na rynku pracy	282
14.3. Zróźnicowanie siły roboczej – pracy i płacy	287
14.4. Rynek zasobów naturalnych i kapitałowych	288
14.5. Renta ekonomiczna	289
14.6. Renta gruntowa w rolnictwie	290
14.7. Renta gruntowa a popyt na ziemię	291
14.8. Ceny produktów rolnych i renty gruntowe	292
14.9. Kapitał jako czynnik produkcji	293
14.10. Kryteria zakupu aktywów przez przedsiębiorstwo	294
14.11. Procent jako forma dochodu z kapitału finansowego – popyt, podaż i równowaga na rynku funduszy pożyczkowych	296
14.12. Zadania	298
15. Rynek pracy w konkurencji doskonałej i niedoskonałej	303
15.1. Popyt na pracę w krótkim okresie – optymalizacja zatrudnienia	303
15.2. Popyt na pracę w sytuacji wielu czynników produkcji	306
15.3. Popyt rynkowy (gałęzi) na siłę roboczą	307
15.4. Popyt na czynnik pracy przez monopol	309
15.5. Podaż czynnika pracy – indywidualna krzywa podaży	311
15.6. Równowaga na rynku pracy (gałęzi) w krótkim okresie	314
15.7. Równowaga na rynku pracy – fikcja czy rzeczywistość, problem płacy minimalnej	315
15.8. Równowaga na rynku pracy w długim okresie	316
15.9. Konkurencja niedoskonała – monopson na rynku pracy	317
15.10. Monopol na rynku pracy, monopol bilateralny	319
15.11. Oddziaływanie związków zawodowych na popyt i podaż pracy	321
15.12. Zadania	323
